

แนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
Ways To Develop Thai Buddhist Monks' English Language For
Dissemination Of Buddhism

พระมหาราชนัน จิตตปาโล

Phramaha Rachan Cittapalo (Moolla)^๑

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยและเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา บทความนี้ได้ศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พบว่าปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทย การศึกษาภาษาอังกฤษของพระสงฆ์แม้จะมีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลานานแต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จในการใช้ภาษาอังกฤษเท่าที่ควร เพราะขาดการส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้ใช้ความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษในการสื่อสารตามสภาพจริง ซึ่งเป็นผลทำให้พระสงฆ์ขาดความมั่นใจในความรู้พื้นฐานของตนเอง ส่วนแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จะต้องได้รับการส่งเสริมกระบวนการต่างๆ ทางด้านการศึกษาโดยการพัฒนาหลักสูตรสำหรับพระสงฆ์และพัฒนาการสอนภาษาให้เหมาะสม เน้นให้พระสงฆ์ทำความเข้าใจความหมายและวิธีใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยสร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นการเรียนรู้ การฝึกฟังภาษาอังกฤษบ่อยๆ และสม่ำเสมอจะช่วยให้การพัฒนาทักษะทางภาษาด้านการอ่านการฟังการเขียนได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, พระสงฆ์ไทย

---

^๑ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhist Studies, Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
Thailand.

Abstract

The objectives of this article was to study the usage of English for dissemination of Buddhism and the problems in using English of Thai Buddhist monks and to propose the way to develop English of Thai Buddhist monks for dissemination of Buddhism. This article was done by studying the documents and in-depth interviews with English language experts in dissemination of Buddhism and found the problem of using English of Thai Buddhist monks. Although English language teaching has been taught for long time to monks but it was not successful in using English as expected, because the lack of encouragement for monks to use English to communicate in real life. As a result, the monks lack confidence in their own knowledge. As for the way of developing English of Thai Buddhist monks for the dissemination of Buddhism, it must be promoted in different procedures. Curriculum development for Buddhist monks and teaching development in appropriate way on the side of education by focusing on Buddhist monks to understand the definitions and using language appropriately to the situation, by motivating to learn, practice listening regularly will help them develop language skills in reading, listening and writing even better.

Keywords: the way of development, Thai Buddhist monks

๑. บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกกำลังอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงสังคมแห่งความรู้เป็นยุคแห่งข่าวสาร ข้อมูลและเทคโนโลยี การสื่อสารต่างๆ ได้พัฒนาก้าวรุดหน้าไม่หยุดยั้ง เครื่องมือในการสื่อสารและการประกอบอาชีพที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ล้วนพัฒนาโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางทั้งสิ้น ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสำคัญที่สุดในโลกภาษาหนึ่งที่ใช้สื่อสารกันเสมือนเป็นภาษากลางโดยเฉพาะเมื่อโลกปัจจุบันมีสภาพเป็นสังคมแห่งข่าวสารข้อมูลซึ่งไร้พรมแดน ด้วยอิทธิพลของความเจริญทางเทคโนโลยีการสื่อสารและทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ซึ่งประเทศไทยที่อยู่ภายใต้กระแสแห่งความเจริญทางเทคโนโลยีการสื่อสารและทางเศรษฐกิจ จึงมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพโดยการเพิ่มศักยภาพด้านภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียนในกระบวนการจัดการเรียนการสอนภายใต้แนวโน้มนี้ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับนานาชาติซึ่งต้องใช้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับนานาชาติ มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถาบันการศึกษาหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญและพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะออกไปอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี^๒

^๒ พระสมชัย อภิบุญโณ, การบริหารงานวิชาการหลักสูตรภาษาอังกฤษของโรงเรียนโยธินบูรณะเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย :

การเผยแผ่พระพุทธศาสนามีรูปแบบที่ทันสมัย มีแผนการและกลยุทธ์ต่างๆ ตามแต่สาวกของศาสนานั้นๆ จะกำหนดกันขึ้น รวมทั้งความทันสมัยในการใช้ช่องทางสื่อต่างๆ เพื่อเผยแผ่ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น หากศาสนาใดไม่คำนึงถึงแนวทางพัฒนาหรือปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ ก็จะถูกกลืนโดยศาสนาอื่นๆ หรือเสื่อมสูญไปตามกาลเวลา โดยเฉพาะแนวโน้มที่ประชากรโลกมีผู้ที่ไม่นับถือศาสนาใดๆ เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทั่วโลก พุทธศาสนาจะเป็นศาสนาที่มีชื่อเสียงเปรียบในเรื่องนี้ สำหรับนิกายมหายานแบบจีนและวัชรยานที่เปิดกว้างและเป็นแนวปรับประยุกต์ดูจะมีความเข้มแข็งด้านศาสนิกและมีแนวปฏิบัติที่ยืดหยุ่นเข้าถึงศาสนิกทั้งชาวตะวันออกและตะวันตกได้ดี แต่พุทธศาสนาแบบเถรวาทที่ยึดแนวทางดั้งเดิมที่มีฐานอยู่ในประเทศกลุ่มอาเซียนและศรีลังกาที่แกนหลักในการดำเนินกิจการเผยแผ่ธรรมคำสอนที่ต้องอาศัยพระสงฆ์หรือนักบวช ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องวัตรปฏิบัติหลายประการ โดยเฉพาะด้านการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษและความเข้มแข็งในหลักธรรมคำสอนตามคัมภีร์และเทคนิควิธีในการนำเสนอ พระสงฆ์ที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีและสามารถนำเสนอหลักธรรมคำสอนหรือข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติหรือต่างภาษาที่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๓.

สนใจได้นั้นยังถือว่าไม่เพียงพอกับความ ต้องการ^๓

ดังนั้นภาษาอังกฤษเป็น ภาษาสากลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการ สื่อสารในโลกยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นยุคแห่ง ความเจริญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งข่าวสารและวิทยาการก็แพร่ขยายจาก ต้นแหล่งไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว เสมือนโลกไร้พรมแดน เพื่อรับรู้ข้อมูล ข่าวสารและได้รับประโยชน์จากเทคโนโลยี นั้น จึงต้องมีภาษาสากลที่สื่อสารกันได้ ทั้งถึงและทั่วโลก ภาษาอังกฤษจึงมี ความ สำคัญ ใน ยุค ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้รับผิดชอบ โดยตรงในด้านการจัดการศึกษา จึงได้บรรจุ นโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ ประเทศทางความเป็นเลิศด้านภาษาอังกฤษ ไว้ในแผนแม่บทของกระทรวง เพื่อส่งเสริม ให้ประชาชนไทยสามารถใช้ภาษาอังกฤษ สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับ ประถมศึกษาไปจนถึงระดับสูง ซึ่งเป็นการ เตรียมความพร้อม เน้นทักษะการฟัง-พูด โดยให้พระสงฆ์ฝึกการใช้ภาษาสื่อสารง่าย ๆ และ พัฒนา เจตคติที่ดีต่อการเรียน

ภาษาอังกฤษ และเพื่อประโยชน์ทั้ง ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และความเป็นเลิศ ด้านภาษาอังกฤษไว้ในแผนแม่บทของ กระทรวง เพื่อส่งเสริมให้พระสงฆ์ไทย สามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมี ประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะทักษะการ เขียนเป็นทักษะที่มีความซับซ้อน ซึ่งยาก กว่าทักษะการฟังการพูดการพัฒนา หลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีความ เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยีและวัฒนธรรมถือเป็นประเด็น สำคัญของการพัฒนาการศึกษาให้กับ เยาวชนในสังคมไทย เนื่องจากรูปแบบของ การสร้างการเรียนรู้ รวมทั้งนวัตกรรมทาง การศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาองค์ความรู้ ฐานคิด และกระบวนการบูรณาการองค์ความรู้ที่ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนจึงเป็นประเด็นที่ไม่ สามารถละเลยได้ ดังนั้นในมิติของ พัฒนาการในการพัฒนาหลักสูตรและการ เรียนการสอนสำหรับพระสงฆ์สามเณรนั้น คณะสงฆ์จึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญเสมอมา ดังจะเห็นได้จากการพยายามผลักดัน การศึกษาให้มีความก้าวหน้าและการเพิ่ม สารการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของ เสมอมาอย่างต่อเนื่องดังที่มหาเถรสมาคม

^๓ พระกฤษฎีกาประกาศ ปาสาทิโก, การ เผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตใน อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา,สาร นิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย),๒๕๖๐, (บทคัดย่อ).

^๔ กรมวิชาการ, หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓), (กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๙), หน้า ๑๑.

ได้กำหนดให้ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงเป็นสถานศึกษาแห่งสถาบันพระพุทธศาสนาภายใต้การกำกับดูแลของคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ในการสนับสนุนส่งเสริมของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสและยากจนจำนวนมากในพื้นที่ต่างๆ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้พร้อมเป็นพุทธศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรมประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัยอันเป็นพุทธบัญญัติ มีหลักพุทธธรรมมาชีวิตอันเป็นคุณลักษณะปรีดีสามัญที่พึงประสงค์ และสามารถทำหน้าที่เผยแผ่พุทธธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และคุณภาพชีวิตของประชาชนในเชิงบูรณาการวิชาการทั้งทางธรรมและทางโลกได้อย่างดีมีวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

บทความนี้มุ่งที่จะศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทย ดังที่ได้นำเสนอข้อมูลข้างต้นที่สะท้อนให้เห็นว่า พระสงฆ์หรือบุคลากรทางพระพุทธศาสนาของไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนที่จะต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ในโลกยุคข้อมูลข่าวสาร และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และมีความพร้อมสำหรับการแข่งขันด้านการเผยแผ่ศาสนา เพิ่มพูนศักยภาพในการขับเคลื่อนงานเผยแผ่พุทธศาสนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกว่าที่ผ่านมา ซึ่งตัวแปรที่สำคัญยิ่งก็คือความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษ ดังนั้น ผู้เขียนจึงต้องการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษของ

พระสงฆ์ไทย ทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อให้สามารถเผยแผ่พุทธธรรมไปสู่ระดับนานาชาติให้ประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของในสังคมไทยปัจจุบัน

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒.๒ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทย

๒.๓ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๓. วิธีการดำเนินการวิจัย/รูปแบบการวิจัย

บทความเรื่อง “แนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา” นี้เป็นบทความที่ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้รูปแบบวิธีวิจัยโดยการสำรวจเอกสาร (Documentary Research) โดยจะทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารปฐมภูมิ (Primary Sources) คือ ตำราวิชาการ หนังสือ งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานการวิจัย (Secondary Sources) คือ บทความ วารสาร นิตยสารต่างๆ เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ ประเภทต่างๆ รวมทั้งมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑๑ รูป/คน แล้วนำเสนอเป็นแบบพรรณนา ซึ่งมี

ขั้นตอนดำเนินการตามลำดับหัวข้อประเด็น
ที่ทำการเขียนบทความ ดังนี้

๑. ศึกษาเอกสารจากคัมภีร์
พระไตรปิฎก อรรถกถา และจากคัมภีร์อื่นๆ
ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนา
ภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผย
แผ่พระพุทธศาสนา

๒. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนว
ทางการพัฒนา จากเอกสารต่างๆที่
เกี่ยวข้อง กับ แนวทาง การ พัฒนา
ภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผย
แผ่ พ ระ พุ ท ธ ศา ส นา และ ศี ก ขา
กระบวนการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนา
ผู้เรียนให้สามารถสื่อสารและเผยแพร่คำ
สอนทางพระพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติ
ของสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการ
สอนแก่พระสงฆ์เป็นเป็นหลัก

๓. สัมภาษณ์เชิงลึก (In -
depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ และ
ผู้เชี่ยวชาญ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิง
ลึก (In - depth Interview) ผู้เขียนจะ
ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ซึ่งมีความรู้ความ
เชี่ยวชาญในประเด็นที่จะทำการบทความ
โดยผู้เขียนบทความได้คัดเลือกผู้ให้
สัมภาษณ์ผู้มีคุณสมบัติที่เหมาะสม ซึ่ง
จำแนกออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่

๑) กลุ่มนักวิชาการทั้งที่
เป็น พระ สงฆ์ และ ฆ ร ร วาส ที่ มี ความ
เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถาบันสอนภาษา
หรือมีประสบการณ์ด้านการเผยแผ่ธรรม
เป็นภาษาอังกฤษแก่ชาวต่างชาติ จำนวน ๕
รูป/คน

๒) กลุ่มพระสงฆ์ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับเรื่องภาษาและการ

เผยแผ่ธรรม มีผลงานทางวิชาการเป็นที่
ประจักษ์ สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่อง
ภาษาและการเผยแผ่ธรรมได้เป็นอย่างดี
จำนวน ๖ รูป/คน

๔. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล
หนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัยและ
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พร้อมสรุปประเด็น
ปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษของพระสงฆ์

๖. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล
มาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาในการ
พัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์ไทย

๗. สรุปแนวทางการพัฒนา
ภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผย
แผ่พระพุทธศาสนาและนำข้อมูลทั้งหมด มา
สรุป เสนอแนะ และนำเสนอเพื่อเป็น
ประโยชน์ต่อไป

สรุปรูปแบบบทความวิจัยครั้งนี้
เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการ
วิเคราะห์ข้อมูลจึงต้องใช้เทคนิคในการ
ตรวจสอบด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล
(Methodological Triangulation) จาก
ต่างแหล่งที่มาของข้อมูล เพื่อรวบรวมข้อมูล
เรื่องเดียวกัน โดยใช้วิธีค้นคว้าแบบวิจัยเชิง
เอกสาร (Documentary Research)
ประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In -
depth Interview) โดยมีขั้นตอนการ
วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑. การเก็บข้อมูลเชิงเอกสาร
ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) และ
ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources)
ผู้เขียนจะใช้วิธีสืบค้น รวบรวมข้อมูลจาก
เอกสารงานวิจัย ตำราวิชาการ หลักสูตร
การเรียนการสอนด้านภาษา และบทความ
วิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยรวมทั้ง

อินเทอร์เน็ต ซึ่งเขียนจะสืบค้นเอกสารจากแหล่งที่มาที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทความได้อย่างรอบด้าน จากนั้นจะตรวจสอบเนื้อหาของเอกสาร จำแนกประเภทข้อมูลตามประเด็นต่างๆ ที่จะดำเนินการวิจัย และคัดลอกเอาแต่เฉพาะเอกสารซึ่งมีข้อมูลและเนื้อหาที่ถูกต้องชัดเจน เป็นที่เชื่อถือได้ และเอกสารซึ่งมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเขียนบทความ

๒. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) ผู้วิจัยจะจำแนกผู้ให้สัมภาษณ์ตามความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ๒ ลักษณะ ทั้งนี้ ในการให้สัมภาษณ์ ผู้เขียนจะได้จัดเตรียมประเด็นที่จะทำการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า โดยระบุประเด็นลงในแบบสัมภาษณ์ โดยในการสัมภาษณ์ และนำประเด็นที่จะสัมภาษณ์ให้ผู้ให้สัมภาษณ์อ่าน จากนั้นผู้เขียนจะเป็นผู้สอบถามผู้ให้สัมภาษณ์ทีละประเด็นด้วยตนเอง ในลักษณะการสนทนาโต้ตอบ โดยใช้อุปกรณ์บันทึกเสียงเพื่อจัดเก็บข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่าน เมื่อเสร็จสิ้นการให้สัมภาษณ์แต่ละครั้งจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปสรุปเรียบเรียงลงในแบบสัมภาษณ์ต่อไป

๔. ผลการวิจัย

ในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผู้เขียนได้ศึกษาแนวทางในการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์ดังนี้

๔.๑ แนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยหลักอิทธิบาท ๔

แนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษโดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นการประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์ปัจจุบันซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหรือหลักการของพระพุทธเจ้ามาประยุกต์ใช้เพื่อให้พัฒนาภาษาอังกฤษได้ดังนี้ หลักอิทธิบาท ๔ ในการส่งเสริมภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์ที่จะเรียนภาษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้คือ^๕

๑. ฉันทะ มีฉันทะหรือชอบใจพอใจกับสิ่งที่เรียน เรียกว่าชอบในสิ่งที่ทำ และทำในสิ่งที่ชอบหากเราไม่มีธรรมะข้อนี้เสียแล้วเป็นการยากที่จะทำอะไรให้ประสบความสำเร็จได้ จึงเริ่มต้นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ด้วยความชอบ ด้วยความพอใจ มองเห็นประโยชน์และคุณค่าเรียนด้วยความรัก ด้วยความชอบ และอย่างมีเป้าหมาย อย่าเรียนแบบฝืนอกฝืนใจ อยากรู้เป้าหมายหรือขาดวัตถุประสงค์ที่แน่ชัด

๒. วิริยะ มีความเพียรพยายามในสิ่งที่ทำ รู้จักวางแผน ปฏิบัติตามแผน ไม่ย่อท้อหรือหมดกำลังใจ เต็มไฟแห่งความพยายามให้ตัวเองตลอดเวลา รู้จักค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในการเรียนภาษาอังกฤษ ต้องพยายามเรียนรู้ให้ครอบคลุมครบทุกด้านไม่ว่าจะเป็น การฟัง

^๕ อก.เอกก.(ไทย) ๒๐/๓๙๘/๔๔๕.

การพูด การอ่าน การเขียน และต้องหมั่นฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาอย่างเหมาะสม

๓. จิตตะ มีความสนใจและรู้จักเอาใจใส่ในสิ่งที่เรียนไม่เรียนแบบครึ่งๆ กลางๆ หรือเรียนอย่างเตี้ยวมิได้ รู้จักใช้สมองอย่างสมดุลและมีคุณภาพ ไม่เรียนแบบเคร่งเครียดจนเกินไป มองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ทำกับเป้าหมาย ระหว่างเหตุกับผล รู้จักสร้างกำลังใจให้ตนเอง และมองจิตใจเป็นพลังขับเคลื่อนที่ยิ่งใหญ่ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทั้งหมดขึ้นอยู่กับจิตใจของเราทั้งสิ้น

๔. วิมังสา รู้จักทบทวนใคร่ครวญ พง์พินิจ ในสิ่งที่ทำว่าดีพอหรือยัง มีจุดด้อยตรงไหนที่ต้องแก้ไขปรับปรุงบ้าง และจะปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างไรให้ดีขึ้นเรื่อยๆ แบบต่อเนื่อง รู้จักเปิดโลกทัศน์เปิดหูเปิดตาตัวเอง ไม่มองอะไรในมิติเดียว แบบแคบๆ รู้จักมองให้ลึก นึกให้ไกล สนใจให้กว้าง ในการศึกษาภาษาอังกฤษ

๔.๒ แนวทางการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาด้านสื่อสิ่งพิมพ์

ในการเผยแพร่ศาสนาเองจะนั่งเทศน์คัมภีร์บนธรรมาสน์เช่นเดิมคงเป็นไปไม่ได้แล้ว ควรมีการเผยแพร่ในรูปแบบออกรายการธรรมสด รายการธรรมวาไรตี้ ผ่านวิทยุ ทีวี ยิ่งการใช้ภาษาสื่อสารกับคนต่างประเทศก็จะต้องมี ในเรื่องของการทำหนังสือ หรือ pocketbook ก็ต้องใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นมาตรฐาน จะมีการพัฒนา ถ้าพัฒนาในส่วนนั้นได้ ก็จะมองเห็น

ว่าการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เปลี่ยนรูปแบบใหม่ โดยมีการส่งพระธรรมทูตไปในสถานที่ต่างๆ ในต่างประเทศ ต้องเสริมทักษะด้านภาษา จัดคอร์สพิเศษ คอร์สระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในระดับหนึ่ง แต่ก็ไม่อาจแก้ได้ทั้งหมด เรามีเวลาในการอบรมจำกัด พระธรรมทูตจะต้องศึกษาภาษาที่หลากหลาย ที่เป็นภาษาสากล เช่น ภาษาจีน ภาษารัสเซีย ภาษาสเปน ทั้งภาษาอเมริกาใต้ เพื่อเป็นการหยิบยื่นหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าออกไปเผยแพร่ สถาบันการศึกษาหรือสำนักเรียนปริยัติธรรม มหาวิทยาลัย สถาบันสงฆ์ ต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับภาษาบาลี พร้อมกับภาษาอื่นๆ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา^๖

๔.๓ แนวทางการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแพร่พระพุทธศาสนาสำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แนวทางการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการพัฒนาระบบการศึกษาของนิสิตซึ่งแนวทางนี้จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เป็นอย่างดีในการศึกษาของพระสงฆ์ไทยในปัจจุบัน^๗

๑. การฝึกภาษาอังกฤษควรที่จะส่งเสริม การรวมกลุ่ม หรือติดตั้งเป็น

^๖ สัมภาษณ์ พระครูสุนทรสังฆกิจ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑.

^๗ สัมภาษณ์ พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร. ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๑.

คลับ English club เพื่อเสริมทักษะการพูด และการฟังมากยิ่งขึ้น

๒. จะต้องส่งเสริมและฝึกอ่าน อ่านหนังสือเป็นภาษาอังกฤษ เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน เช่น Bangkok Post หรือ Student Weekly จะทำให้เราเข้าใจ ภาษาได้เร็วยิ่งขึ้น

๓. การฝึกพูดในชีวิตประจำวัน ก็จะทำให้มีพัฒนาการในการพัฒนาตนเอง มากยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม นานาชาติ ร่วมกับมหาวิทยาลัย เพื่อเรียนรู้ กิจกรรมและภาษาอังกฤษ^๘

สำหรับการเรียนควรเปิดใจ เรียน ควรตั้งใจเรียนให้เต็มร้อยตั้งแต่แรก และทุกครั้งที่เราเรียนก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ในภาษา เทคนิคในการเรียนภาษาคือการใช้ ภาษาผ่านประสบการณ์ตรง หากไม่ได้ผ่าน ประสบการณ์ตรงจะทำให้ลำบากมากในการ สื่อสาร ทักษะ ๔ ทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง เท่านั้น ต้องมีการสังเกต ฝึกอ่าน ฝึกพูด ฝึก เขียน ถ้าไม่เข้าใจต้องถามผู้รู้ หาสื่อใหม่ๆ ในการเรียนรู้เปิดรับสิ่งใหม่ๆ อาศัยการเรียนรู้รอบตัว จากการอ่านหนังสือ คือ การศึกษาจากหนังสือต่างๆ พร้อมกับการ ฟังจากผู้รู้ไปด้วยจึงจะประสบผล^๙

๔.๔ แนวทางการพัฒนา ภาษาอังกฤษและกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์

การพัฒนาภาษาอังกฤษ สำหรับพระสงฆ์ถือว่าเป็นการส่งเสริม พระสงฆ์ให้มีทักษะทั้งด้าน ฟัง พูด อ่านและ เขียนเพื่อเป็นการเผยแผ่ธรรมะทาง พระพุทธศาสนาให้นานาชาติได้รู้ซึ่งเป็นแรง ที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปสู่ เป้าหมาย ในทางจิตวิทยาถือว่า แรงจูงใจ เป็นกุญแจสำคัญของความสำเร็จในการ เรียนรู้ ดังนั้นผู้สอนที่สามารถกระตุ้นให้ ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ก็เท่ากับ ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ไป แล้ว ครั้งหนึ่ง การจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษจึงควรเริ่มด้วยการสร้าง แรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับ ผู้เรียน ซึ่งทำได้โดยการแสดงให้ผู้เรียนเห็น ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นผู้มีทักษะ ภาษาอังกฤษ และการช่วยให้ผู้เรียนแต่ละ คนสามารถตั้งเป้าหมายในการเรียนที่ เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องรู้ ระดับพื้นฐานของตนก่อน ซึ่งสมรรถภาพ ด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเป็น หนึ่งในสมรรถภาพที่พัฒนานั้น การส่งเสริม บันดาลใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ ผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จนั้นต้อง ประกอบไปด้วย (๑) การเห็นคุณค่าเห็น ประโยชน์ของภาษาอังกฤษ (๒) ความสนุก และน่าสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษ และ (๓) ความเชื่อว่าตนจะสามารถพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษได้เป็นผลสำเร็จ จะสามารถ พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้สำเร็จ ดังนั้น

^๘ สัมภาษณ์ พระศรีธวัชเมธี, ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑.

^๙ สัมภาษณ์ พระครูสุนทรสังขกิจ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๑.

แนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับ
พระสงฆ์ต้องอาศัยหลักการเหล่านี้คือ^{๑๐}

๔.๕ การพัฒนาภาษาอังกฤษ สำหรับพระสงฆ์จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

พระราชปริยัติมุนี กล่าวว่า
เนื่องในพระสงฆ์เถรวาท มี ๓ ประเทศที่
ใหญ่ คือ ประเทศศรีลังกา ประเทศไทย
และประเทศพม่า การสื่อสารภาษาอังกฤษ
ที่ผ่านมา ต้องยอมรับว่า ประเทศศรีลังกา
เป็นประเทศอันดับหนึ่ง เพราะเคยเป็น
เมืองขึ้นของประเทศอังกฤษมาก่อน
ประเทศพม่าเป็นอันดับสองรองลงมาเป็น
ประเทศไทยซึ่งไม่เคยตกเป็นเมืองขึ้นของ
ชาติใด การใช้ภาษาอังกฤษของพระสงฆ์
ไทย ขึ้นอยู่กับเราจะมองเป็นภาษาอังกฤษ
ในแง่ไหน ส่วนในการพูดภาษาอังกฤษโดย
ทั่วไปปัจจุบันนี้ทั่วประเทศก็ถือว่าใช้ได้ดี
พอสมควร ไม่ถึงขั้นอ่อนภาษามาก แต่ไม่ถึง
ขั้นเขียนอธิบายได้เท่าที่ควร มองว่ายังมี
ข้อจำกัด การใช้ภาษาอังกฤษ ว่ามีการใช้
แบบทั่วไป หรือใช้แบบ เป็นทางการ ควร
จะต้องจัดเป็นโรงเรียนธรรมทูตเพื่อการ
พัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการใช้
ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและเผยแพร่

พระพุทธศาสนาในสังคมให้มีความรุ่งเรือง
มากๆ ขึ้นไป^{๑๑}

พระราชวรมุนี กล่าวว่า เราจะ
สามารถพัฒนาด้านภาษาให้กับตนเองได้
โดยการให้ถึงขั้นที่สามารถ เผยแพร่ด้วย
หลักคำสอน ที่เป็นภาษาอังกฤษ อันดับแรก
ต้องพัฒนาภาษาอังกฤษก่อน ต่อมาก็พัฒนา
หลักธรรมคำสอนที่เป็นภาษาอังกฤษ
พระสงฆ์ ควรมีแนวทางในการพัฒนาตนเอง
ทั้ง ๔ ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่ง
จำเป็นต่อการพัฒนาตนเอง โดยเฉพาะเรื่อง
การพูด ต้องกล้าแสดงออกในด้านการพูด
พอกกล้าแสดงออกมันก็จะผสมผสานกันไป
เป็นอัตโนมัติ คือ ๑. ศึกษาหาความรู้ ๒. ฝึก
พูดบ่อยๆ ถือเป็นบูรณาการกันไปโดย
อัตโนมัติ วิธีการที่จะเผยแพร่คือ กล้าพูด
เพราะ พระสงฆ์มีฐานความรู้ด้าน
พระพุทธศาสนาอยู่แล้ว^{๑๒}

พระศรีวัชเมธี กล่าวว่า
พระสงฆ์ไทยของเราอยู่กันไม่ค่อยพูดคุยกัน
เป็นภาษาอังกฤษ แต่ถ้าเราได้อยู่กับ
ชาวต่างชาติ เราก็จะได้พูดคุยกันเป็น
ภาษาอังกฤษ ก็จะช่วยให้การพูด
ภาษาอังกฤษพัฒนาได้ง่าย แม้กระทั่ง
นักเรียนไทยเองหากแม้ไปอยู่ต่างประเทศ
หากจับกลุ่มกันคุยกันเฉพาะภาษาไทยก็จะ
ไม่มีการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษ เท่าที่ควร

^{๑๐} วิไล แพงศรี, การวิจัยและพัฒนา
เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพในการเรียนรู้ตลอด
ชีวิต ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
, ๒๕๕๓.

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระราชปริยัติมุนี, ๒๓
มิถุนายน ๒๕๖๑.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระราชวรมุนี ๒๔
มิถุนายน ๒๕๖๑.

ในการที่เราจะพัฒนาตนเองนั้นต้องประกอบด้วยขั้นตอนนี้คือ^{๑๓}

๑. การพูดเราต้องพยายามพูดภาษาในการสื่อสารอยู่เป็นประจำ

๒. การฟัง การฟังต้องให้เข้าใจในประเด็นเนื้อหา

๓. การเขียน การเขียนตามความเข้าใจ การเขียนคือการแสดงความสามารถผลงานออกมาได้

๕. บทสรุป

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปประกอบไปด้วยปัญหาต่างๆ ความเจริญทางเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ คือ สังคมออนไลน์ เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก ทำให้การเผยแผ่ธรรมะของพระสงฆ์ไทยในยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปด้วยทั้งรูปแบบและวิธีการ ทั้งทางด้านภาษาตลอดทั้งการประยุกต์เนื้อหาสาระ ให้เข้ากับเหตุการณ์ ปัจจุบันพระสงฆ์ไทยทำหน้าที่การเผยแผ่พุทธธรรมเพื่อประโยชน์แก่สังคมในยุคปัจจุบันมีรูปแบบและวิธีการ และพฤติกรรมการนำเสนอที่แตกต่างกันไม่ว่าในรูปแบบสื่อทัศน์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ บทความ และภาพนิ่ง รูปแบบสื่อโสต ได้แก่ สื่อที่มีแต่เสียงนำเสนอ ภาพยนตร์ วีดีโอ วีดีโอดีสก์ ทั้งฟังและมองเห็น ตลอดจนถึง หลักพุทธธรรม ของคนที่สนใจและต้องการศึกษารูปแบบแบบกะทัดรัดรวดเร็วทันใจ ต้อง

เข้าไปศึกษาในเฟซบุ๊ก การเผยแผ่พุทธศาสนาเป็นบทบาทหน้าที่ของพระสังฆาธิการจักต้องกระทำโดยการจัดการเทศนาอบรม สั่งสอน ประชาชน ให้เกิดศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา และตั้งอยู่ในสัมมาปฏิบัติเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ

ส ภ า พ ป ัญ ห า ก า ร ใช้ภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทย เนื่องจากว่าพระสงฆ์ไทยมีข้อจำกัดส่วนใหญ่จะอยู่ในวัด เป็นวัฒนธรรมแบบไทยๆ ขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งแตกต่างจากพระสงฆ์ในกลุ่มประเทศอาเซียนอย่างมาเลเซีย สิงคโปร์ และประเทศที่นับถือพุทธศาสนาอย่างศรีลังกา ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ มีโอกาสที่จะได้ศึกษาภาษาอังกฤษ ทางโทรทัศน์ ทางวิทยุ ทางช่องทางการสื่อสารต่างๆ เรียกว่าง่ายๆ ว่าในชีวิตประจำวัน พระสงฆ์ในต่างประเทศจะมีวิถีชีวิตความใกล้ชิดกับภาษาอังกฤษมากกว่า ส่วนการจัดการเรียนการสอนของพระนิสิตไทยยังใช้แบบท่องจำ จะเห็นว่า คนที่จะเรียนภาษาอังกฤษต้องท่องศัพท์ เหมือนกับภาษาบาลี อาศัยการท่องจำเช่นเดียวกัน เรียกว่าการบริกรรมคาถา ปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของคณะสงฆ์ไทยพอสรุปได้ดังนี้ ส่วนใหญ่ขาดความรู้และทักษะ โดยเฉพาะการสื่อสารทักษะการสอน และขาด เจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และพระสงฆ์สามเณรยังไม่กล้าแสดงออก เกี่ยวกับการใช้ภาษา ควรมีเวทีในการแสดงออกจะทำให้มีการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น ส่วนใหญ่พระสงฆ์สามเณรมีเวลา แต่ยังขาดโอกาส ขาดผู้ชี้แนะแนวทางในการใช้ภาษาอังกฤษ

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระศรีธวัชเมธี, ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๑.

ดังนั้น ปัญหาที่พบจากการศึกษาคั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเรียนการสอนที่ผ่านมาขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษในการสื่อสารตามสภาพจริง เป็นผลทำให้พระสงฆ์ขาดความมั่นใจในความรู้พื้นฐานของตนเอง และที่เป็นปัญหามากคือสื่อการสอนในปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับผู้สอน โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่น่าสนใจและเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้พระสงฆ์มีความรู้ความสามารถในวิชาภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น

แนวทางการพัฒนาภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จะต้องได้รับการส่งเสริมกระบวนการต่างๆ ทางด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและง่ายต่อการศึกษาสำหรับพระนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรนั้นตามกระบวนการในการพัฒนา สร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นการเรียนรู้ด้วยการดึงความรู้เดิม (Elicitation) ขั้นการฝึก (Practice stage) ให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษาที่เพิ่งเรียนรู้ใหม่ในลักษณะการฝึกแบบควบคุม วิธีการสอนภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ภาษาที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการสื่อสารในโลกยุคข้อมูลข่าวสาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานศึกษาจึงเน้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้เนื่องจากภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นในการสื่อสาร โดยแนวทางที่สำคัญต่อการส่งเสริมให้พระสงฆ์เรียนภาษาอังกฤษ

ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์ ดังกล่าว เป็นแนวทางที่สถาบันหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องพัฒนาโดยอาศัยฐานเป็นสำคัญ เพื่อนำไปสู่การยกระดับการศึกษาด้านภาษาอังกฤษของพระสงฆ์ไทยได้อย่างแท้จริง

ผู้เขียนขอสรุปแนวทางในการพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับพระสงฆ์ ๑) วิธีสร้างแรงจูงใจให้พระสงฆ์ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยการเรียนการสอนของพระสงฆ์ไทยให้มีแรงจูงใจในการศึกษาภาษาอังกฤษและการเผยแผ่ธรรม ๒) ส่งเสริมแนวทางภาษาสำหรับผู้สอนให้มีความคิดสร้างสรรค์ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับทักษะมีความคิดที่สร้างสรรค์ ๓) บูรณาการผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ผู้เรียนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้อของตนเอง ๔) ปลูกฝังพัฒนาตนตามหลักไตรสิกขา ด้วยการฝึกฝนพัฒนาในการแสดงออกทางกายและวาจา ฝึกฝนพัฒนาด้านคุณภาพ สมรรถภาพ และสุขภาพจิต และฝึกฝนพัฒนาสมองหรือปัญญาให้ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ๕) สร้างสานักทักษะในการพัฒนาภาษาอังกฤษตามหลักอิทธิบาท ๔ ความสำเร็จหรือคุณธรรมที่ให้ถึงความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษช่วยให้การเรียนการสอนของนิสิตหรือผู้เรียนได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ฉันทะ ความพอใจ ความชอบใจ วิริยะ ความเพียร ขยันหมั่น เข้มแข็ง อดทน จิตตะ ความตั้งใจ หรือเอาใจฝึกฝน ได้แก่ ความมีจิตผูกพัน จด

จ้อ และ วิมังสา ความไตร่ตรอง หมั่นใช้
ปัญญาพิจารณา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช ๒๕๓๙ ในหลักสูตร
ประถมศึกษาพุทธศักราช ๒๕๒๑(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓),**
กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๙.
- กรมการศาสนา. **เอกสารสำหรับใช้ประกอบประกอบการพิจารณาเรื่องการศึกษาของ
คณะสงฆ์**.กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา, ๒๕๒๑.
- พระสมชัย อภิปุณฺโณ. การบริหารงานวิชาการหลักสูตรภาษาอังกฤษของโรงเรียนโยธิน
บูรณะเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์
มหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ,
๒๕๕๓.
- พระกฤษประสงค์ ปาสาทิโก. การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตในอำเภอบาง
บาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, **สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตร์
มหาบัณฑิต** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ,
๒๕๖๐.
- วิไล แพงศรี. การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
นักศึกษาระดับปริญญาตรี **มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**, คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๓.

